Keskusrikospoliisi

PL 285
01301 Vantaa

Lausunto
POL-2021-18553

2.3.2021

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Keskusrikospoliisin lausunto HE 261/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain, rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Keskusrikospoliisi pitää ehdotettuja muutoksia teknisluonteisina ja selkeinä sekä osin kansainvälisistä velvoitteistamme johtuvina. Keskusrikospoliisi nostaa tässä lausunnossa pohdittavaksi kuitenkin eräitä täsmennystarpeita, joita se on jo valmisteluvaiheessa esittänyt Valtiovarainministeriölle korjattavaksi lakiehdotukseen. Korjaukset (selkeyden vuoksi korostettu tähän lausuntoon tummennetulla tekstillä) koskevat laissa käytettävän teminologian yhdenmukaistamista sekä FATF:n maa-arviossa esille nostaman puutteen korjaamista seuraavasti;

Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta (445/2017) muutosehdotukset

Ehdotetut muutokset ja tarkennukset Rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain (445/2017) 2 §:n, 4 §:n ja 5 §:n osalta eivät tosiasiallisesti vaikuta merkittävästi rahanpesun selvittelykeskuksen toimintaan. Ehdotetut muutokset lakiin ovat lähinnä direktiivin sanamuodon täyttämiseksi tehtyjä teknisiä lisäyksiä.

Rahanpesun selvittelykeskus on tähänkin asti hoitanut lakiehdotuksessa (2 §) mainittuja analyysitehtäviä. Ehdotetun analyysitehtävän osalta Rahanpesun selvittelykeskus ehdottaa selvyyden vuoksi, että **pitäydyttäisiin rahanpesun selvittelykeskuksen tehtäväalueen osalta samassa terminologisessa muotoilussa kuin laissa muissakin kohdissa**. Nyt 2 § 8) kohtaan ehdotetun *"...rahanpesun, sen esirikosten ja terrorismin rahoittamisen"* voisi korvata *"rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin"* seuraavasti:

> 8) operatiivisen ja strategisen analyysin tekeminen koskien ***rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin*** tekotapoja, ilmiöitä, suuntauksia ja menetelmiä

Tiedonsaantioikeuden osalta (4 §) ehdotus johtajien ja työntekijöiden nimenomaisesta lisäämisestä lakiin on direktiivin sanamuodon mukainen vaatimus. Ajallinen velvoite vastata viipymättä toisen maan tekemään tiedusteluun (5 §) on jo nykyisellään sisältynyt Rahanpesun selvittelykeskuksen sisäisiin työnkulkuihin. Rahanpesun selvittelykeskuksen kokemuksen mukaan sen lähettämiin tiedusteluihin on vastattu lähtökohtaisesti pyydetyllä tavalla ja riittävän nopeasti ja maininta johtajien osalta on laissa tekninen lisäys.

Lausunto
POL-2021-18553

2.3.2021

Kansainvälisen yhteistyön osalta todettakoon, että Rahanpesun selvittelykeskus on jo nykyisellään toimittanut ilmoituksia, jotka koskevat toisia EU jäsenvaltioita, edelleen näihin maihin sekä ollut aktiivisesti mukana projektissa, jonka tavoitteena on edelleen sujuvoittaa teknisten ratkaisujen avulla tietojen luovuttamista EU maiden kesken. Rahanpesun selvittelykeskuksella on siten valmius toimittaa tietoja lakiehdotuksen mukaisesti.

Rahanpesun selvittelykeskus ehdottaa lakiehdotukseen lisättäväksi FATF:n Suomen maa-arvioinnissa suosituksen 40.10 esille nostaman **puutteen siitä, että Rahanpesun selvittelykeskuksella ei ole säännökseen pohjautuvaa velvoitetta antaa palautetta toisen maan viranomaisille.** Tämän täydennyksen voisi luontevasti lisätä lain rahanpesun selvittelykeskuksesta (445/2017) 5 §:n 3 momentin loppuun seuraavasti (muotoilu voimassa olevasta laista);

> Rahanpesun selvittelykeskus voi perustellusta pyynnöstä luovuttaa 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja vieraan valtion rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin, estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä tutkintaan saattamiseksi. Tietojen luovuttamista koskevaan pyyntöön on vastattava ilman aiheetonta viivytystä. Rahanpesun selvittelykeskus voi asettaa rajoituksia ja ehtoja luovutettavien tietojen käytölle. Tietojen luovuttamisesta voidaan kieltäytyä, jos se voisi haitata rahanpesun, terrorismin rahoittamisen tai sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen hyöty on saatu, estämistä, paljastamista tai selvittämistä tai tutkintaan saattamista taikka muusta perustellusta syystä. Rahanpesun selvittelykeskus voi luovuttaa tietoja vieraan valtion rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle myös ilman pyyntöä silloin, kun se on tarpeen tässä momentissa säädettyä tarkoitusta varten. ***Rahanpesun selvittelykeskuksen tulee antaa toisen maan viranomaiselle palautetta tämän lain nojalla tapahtuneen tiedonvaihdon vaikutuksista ja laadusta.*** (26.4.2019/576)

Poliisineuvos
Keskusrikospoliisin päällikkö
Robin Lardot

Rikostarkastaja
Jaakko Christensen

Jakelu Hallintovaliokunta

Tiedoksi Sisäministeriö
Poliisihallitus